CIV.

GAZETTE VAN GEND

MET PRIVILEGIE VAN HAERE
KEYZERLYKE ENDE
KONINGLYKE MAJESTEYT.

DONDERDAG DEN 26. DECEMBER 1776.

SPAGNIEN.

MADRID *den* 6. *December.*

DEn Koning en de Koninglyke Familie zyn gisteren van het Escuriael in deze Hoofdstad aengekomen, om'er den Winter door te te brengen. Van Kadix verneemt men, dat het Observations-Escadre, den 13. Augusti laestleden onder het bevel van den *Chef-d'Escadre* Don Gaston uytgeloopen, en vervolgens tusschen de Eylanden Teneriffe en Madeira gekruyst hebbende, aldaer te-rug is gekomen, doch dat het zelve op zynen tocht geene Schepen, zelfs niet de Portugiesche, die van Lixbonna quamen, onderzocht heeft.

ENGELAND.

LONDEN *den* 20. *December.*

De Fregatre de *Active*, den 11. November van *Nieuw-Tork* gezeyld, is eergisteren alhier aengekomen, door de zelve vernam men, dat den *Fowey*, onder het bevel van den Kapiteyn *Montagne*, herwaerds op weg was met Depêches van den Generael *Howe* voor het Gouvernement; dit laeste Schip is eyndelyk gisteren alhier aengeland, en men verwachtte met ongeduld tot zeer laet in den avond een buytengewoon Nieuws-Blad van het Hof, het welk heden noch niet is te voorschyn gekomen; dus moeten wy ons vergenoegen met de berichten, die de *Active* heeft mede-gebragt, en de welke even geloofbaer zyn, dewyl die in de Nieuws-Bladeren van *Nieuw-Tork* onder de opzicht van den Generael *Howe* zyn gesteld, behelzende de zelve hoofdzaekelyk het volgende: Dat de Inwoonders van *Nieuw-Tork*, aengenomen hebbende de Verklaeringe des Konings, door de Broeders *Howe* by het veroveren van die Plaetse afgekondigd, den 16. October aen die Commissarissen hebben overhandigt een Schrift, geteekend door 948. van de voornaemste onder hun, waer in zy verzoeken, onder 's Konings Bescherminge, in den vrede herstelt te worden, en dat hunne Mede-Borgers, die by de laeste onlusten genoodzaekt zyn geweest, tot hunne veyligheyd, nae elders te vertrekken, zouden weder-geroepen worden. In de gemelde Nieuws-Bladeren word ook bericht, dat den Generael *Howe* heeft doen vernietigen alle de Redouten, Sterkten en Verschanzingen, die de Americanen tot verdedinge van *Nieuw-Tork* hadden gemaekt; voorders, dat den gemelden Generael had afgeveirdigt verscheyde Corpsen van zyne Troupen, om de Voor-Posten der Americanen aen te tasten, en dat zy hun van de zelve meester hadden gemaekt, gelyk ook van dry wel-versterkte Redouten, in welke zy meer als 70. stukken Kanon en andere Krygs-Behoeften hadden gevonden; waer op de Americanen langs den Oever van de Riviere *Hudson* waeren weg-getrokken. Een Corps van onze Troupen heeft zig ook, volgens de zelve Nieuws-Bladeren, meester gemaekt van *'s Ko-*

Item het tweede deel van den nieuwen Almanach der Konst-Schilders, Vernissers, Vergulders en Marmelaers voor 't jaer 1777., inhoudende negen Hoofdstukken. I. De Konste van bereydinge, behandelinge, bewerkinge en beschilderinge der beste soorten van Lakken en Vernissen. K. M. Alsmede de tegenwoordige Konst-Schilders, de Kabinetten en Koopmans in Schilderyen van verscheyde Steden dezer Provincien. Verçierd met kopere Plaeten en het Portrait van *P. Rubens. Prys* 1. *gulden* 5. *stuyvers ingenaeyd.*

nings Brugge, en de Americanen hebben voor hun vertrek in brand gestooken hunne Cazernen en andere Hutten, in welke zy meynden te overwinteren; doch zy hebben eene groote Bezettinge gelaeten in het Fort *Washington*, zeer wel gebouwd en met menigvuldig grof Geschut voorzien, hebbende het zelve meer als 30000. pond. sterl. gekost. Eyndelyk behelzen de meer-gemelde Nieuws-Bladeren, dat de Americanen hunnen aftocht in goede order vervoorderen, achtervolgd zynde door 's Konings Troupen; dat den Heer *Tryon*, Gouverneur van *Nieuw-York*, de Milice van het Graefschap *Westchester* had verzaemelt ten getalle van 15000. Mannen, die alle den Eed van Trouwe aen den Koning hadden gedaen, en dat de algemeyne Samenkomste op nieuws 5. millioenen Piasters had toegestaen tot voordzettinge des Oorlogs.

Den Lord *Dunmore*, gisteren uyt *Nieuw-York* alhier aengekomen, heeft de bevestinge mede-gebragt van alle de gemelde bezonderheden wegens den aftocht der Americanen uyt hunne Verschanzingen aen *'s Konings-Brugge*; doch het Hof zal daer van niets laeten bekend maeken voor aleer het zelve het omstandig verhael dieswegens van den Generael *Howe* zal ontfangen hebben; ondertusschen wilt men verzekeren, dat men eenen Brief van den Generael *Washington* aen de Samenkomste heeft onderschept, in welken hy verzoekt, dat men hem tegen den aenstaenden Veldtocht eene Versterkinge van 80. Bataillons zoude bezorgen, en dat men hem zoude toestaen de benoeminge der Officieren, dewyl hy in de gene, die'er tegenwoordig onder zyne bevelen zyn, weynige trouwe en hervaerendheyd in de Krygs-Kunde heeft ondervonden.

In een ander bericht zegt men te *Nieuw-York* tydinge ontfangen te hebben, dat de Indiaenen uyt het Westen van *Carolina* en *Virginiën* op het onvoorzienste zyn gevallen op het Leger van den Generael *Lee* in *Zuyd-Carolina*, en dat zy'er van het zelve ontrent 9000. mannen hebben omgebragt, dewyl zy aen niemand quartier wilden geven. Indien deze tydinge bevestigt word zullen de zuydelyke Provincien zeer haest aen den Koning onderworpen zyn.

Dezer dagen zyn'er twee Koninglyke Fregatten in onze Haeven aengekomen; ook is'er in de Teems weder-gekeerd eene Vlote van 150. Vaertuygen, die gedurende dit jaer versche Troupen nae *Nieuw-York* hebben overgevoert, van welke men seffens de Equigagen heeft geprest. Alle die Vaertuygen hebben de bevestinge mede-gebragt van den aftocht van het Americaensch Leger, en zy voegen'er by, dat men geloofde, dat den Generael *Washington* zig met zyne Troupen zoude begeven nae *Boston*, 259. engelsche mylen van *Nieuw-York*, dewyl'er tusschen die beyde Steden gene Plaetse van tegenweir te bevinden is.

Den Heer *Franklin*, onlangs tot *Parys* aengekomen in de hoedanigheyd van Gevolmagtigden der algemeyne Samenkomste, heeft, zoo men verneemt, eene Verwisselinge aen het Fransch Hof voorgestelt, welkers uytvoeringe zoude doen twyffelen aen de goede trouwe van het gemeld Hof ten opzicht van Engeland; doch het schynt, dat dien Americaenschen Minister eene antwoorde heeft bekomen, die hem weynig doet verhopen van wegen het Fransch Ministerie; ondertusschen blyft hem noch overig de Particuliere in Vrankryk te doorgronden wegens de voorwerpen des Koophandels, die voor weder-kanten voordeelig zouden wezen. Het Hof heeft den 17. dezer onderrichtingen op deze Zaeke afgeveirdigt aen den Lord *Stormont*, onzen Afgezant te Versailles, van waer dezen morgen gewigtige Depêches zyn ingekomen.

De Actien van de Bank zyn 137. Van de O. I. C. 171. De geconf. Ann. 81. en 7. achtste. De gered. dito 81. en 5. achtste.

V R A N K R Y K.

PARYS *den* 21. *December*.

Volgens eenen Brief van Alicanten heeft de Spaensche Vlote zig meester gemaekt van Tanger en aldaer eene sterke Bezettinge gelaeten.

Andere berichten uyt Spagniën behelzen, dat'er aen het tweede Escadre, het gene'er wierd uytgerust, bevel is gezonden, om zig te ontwapenen, waer uyt men besluyt, dat'er eyndelyk een Vergelyk met Portugael is getroffen.

Den Heer de Vaines heeft zyne plaetse van eersten Bedienden der Finançiën afgestaen aen den Heer du Fresne, die het Hôtel bewoont, het gene geschikt is voor de *Bureaux*

II. Bereydinge en behandelinge van Spiritus-Vernissen. III. De Verguld-Konste in het algemeyn, haere toebereydselen en gereedschappen. IV. Van het Water-Verguldsel, bestaende in 17. werkingen. V. Van het verguldsel met Olie, als ook met Glans-Vernis-Olie, op Rytuygen, Meubelen, &c. VI. De wetenschap van het marmeren, als ook de bereydinge der schoonste Vernissen, daer toe dienstig. VII. De naemen en hoedanigheden der voornaemste soorten van Marmer-Steenen, als ook de maniere, om de zelve wel na te maeken in het schilderen. VIII. Den waeren Huys-Schilder, ofte de simpele schilderinge met Olie, alsmede de schilderinge *à la Fresque*, ofte op den bezetten Muer. IX. Handelende

dezer Commissie, en die onmiddelyk met den Heer de Necker werkt, gelyk den Heer de l'Isle met den Heer Taboureau.

Dezer dagen is'er tusschen den Prins van Nassau en den Graeve de Segur een twee-gevecht ontstaen door eene onvoorzichtige redenvoeringe van eenen derden Persoon; den eerst-gemelden is daer by zwaerlyk gequetst geworden.

Het Gerechts-Hof der *Aides*, den 18. dezer vergaderd tot het enregistreeren van de Verklaeringe tot herstellinge der *Corvéën*, heeft besloten daer mede niet voord te gaen en aen den Koning te vertoonen hoe naedeelig de zelve zyn aen de welvaerd zynder Onderdaenen.

De ongevoeligste over de ellenden van hunnen even-mensch behoorden gesticht te worden door den milddaedigen hulp-middel, uytgedacht door den Bisschop van l'Escar, welkers Bisdom is verwoest geworden door de besmettelyke Ziekte onder het Vee. Dien iverigen Prelaet heeft met de noodige voorzorgen te Pau opgerecht twee Kassen tot hulpe der Behoeftige, welke Kassen zullen gemaekt worden van de Sommen, die de verscheyde Corpsen ofte de Particuliere daer in zullen geven, 't zy op titel van Gifte, ofte van Leeninge. Den Prelaet zelf heeft seffens 30000. Livres in de Kasse van Gifte, en 15000. Livres in de gene van Leeninge gegeven, en in geval de Landbouwers, die op titel van Leeninge zullen ontfangen hebben, voor onbequaem herkent wierden, om het geleend Geld weder te geven, heeft hy toegestaen, dat de te kort komende Sommen zullen genomen worden van de 15000. Livres. Den herderlyken Brief, die hy heeft afgekondigt, om een ider aen te wakkeren tot ondersteuninge van zyn weldaedig Ontwerp, verstrekt tot eere, zoo wel van zyn edelmoedig hert, als van zyn verstand: hy spreekt daer in tot alle Classen der Inwoonders in het bezonder, en voornaemendlyk tot de Geestelyke, aen welke hy zegt: „Eene zoo edelmoedige plicht, die de nature en de Religie aen ideren Ryken opleggen, raekt ons voornaemendlyk, wy, Ministers des Heere, gevoed door de Giften des Autaers, verrykt door de milddadigheyd des Volks; wy, die maeyen, alwaer wy niet gezaeyt hebben, en vruchten verzaemelen, alwaer wy niet geploegt hebben, genieten nochtans den Douw des Hemels en de Vettigheyd der Aerde; diesvolgens dan aen God, in den Persoon van zyne Kinderen, te weygeren een deel van zyne weldaeden, het zelve te weygeren aen de naerkomelingen van de gene, die ons verrykt hebben ten koste van hunne Erfgenaemen, aen de gene zelve, die met ons verdeylen de vruchten van hunnen arbeyd, zoude zyn voor UL., Ryke van deze Eeuwe, ende voor UL., Ministers der Autaeren, ik zegge niet eene onrechtveirdigheyd, maer eene heylig-schenderye, ik zegge niet eene ondankbaerheyd maer eene moorddadigheyd, die de gramschap des Hemels en de afgekeerdheyd der menschen zoude verdienen. Laet ons dan niet gedoogen, dat zoo vele ongelukkige door eene beweenelyke verhuyzinge zouden voltrekken hun ongeluk en onze schande! laet ons liever ons vereenigen, om hun te wederhouden en in te roepen! dat alle de deelen van dit Bisdom om te best mede-werken en hun door eenen heyligen naïver opwekken! want het is alsnu den oogenblik niet van aen uwe slinke hand te verbergen de Gifte, die uwe rechte hand zal doen.

NEDERLANDEN.

OOSTENDE *den* 25. *December*.

Gisteren is hier ingekomen *de Vryheyd*, Kap. *Jelger Jans* van Nantes met Wynen, Kaffé, Suykers en Thé.

GEND *den* 26. *December*.

Den 23. dezer is hier binnen-gekomen het Schip *den jongen Thomas*, Kap. *Jan Jacobs* van Bayonne met Wynen; den 24. het Schip *den loopenden Haes*, Kap. *Samuël Steenveld* van Gixon met Noten.

WISSEL-COURS tot AMSTERDAM den 23. December. Op Londen 34., 8 à 7. en half; dito op 2. Uso 34, 5. en half à 5. Parys 53. en 3. zesthiende; dito op 2. Uso 52. en 13. zesthiende. Bordeaux 52. en 15. zesthiende; dito op 2. Uso 52. en 13. zesthiende. Geneve 90. La Rochelle 53. Bilbaö 93. Madrid 93. en 1. vierde à 1. achtste. Kadix 93 en 1. achtste à 1. vierde. Sevilien 92. en 1. achtste. Lixbonna 45. Venetien 90. Genua 85. en 3. vierde. Livorno 87. en 3. vierde. Breslau 43. en half. Weenen 34. en 3. vierde. Hamburg 34. Antwerpen, Gend en Brussel 5. Zeeland 2. en 1. vierde. Rotterdam 1. vierde.

Den Agio van de Bank is 4. en 7. achtste ten honderd.

van verscheyde geheymen in de Schilder-Konste, het vernissen, vergulden en marmeren; alsmede de verlichtinge op de nuttigheyd der Printen, en de onderwyzinge tot de kennisse der Schilderyen, *enz.* Deze twee Deelen, tot nut van het publicq, in het licht gegeven door verscheyde Liefhebbers der Schilder-Konste. Men heeft'er bygevoegt

254. Levens-Beschryvingen der vermaerdste Konst-Schilders van Vlaenderen en Braband, in het Rechts-Gebied van H. K. en K. M., te weten: 156. geboortig van Antwerpen, 34. van Brussel, 19. van Mechelen, 18. van Brugge, 7. van Gend, 3. van Ipren, 3. van Kortryk, 3. van Herenthals, 2. van Aelst en 2. van Audenaerde, in groot 8vo.

H-146
bF 776
G289v

Vergierd met kopere Plaeten en Portraiten van Konst-Schilders. *Prys* 1. *guld.* 11. *stuyv. ingenaeyd, en ider deel word separaet verkocht.*

Item den Gendschen Weg-Wyzer voor *1777.*; den Hoveniers-Almanach; den Kok-Almanach in twee deelen; den nieuwen Dendermondschen Almanach; den Lovenschen Klucht-Almanach; *le nouvel Almanach de Cuisine, ou la Cuisinière moderne*, en meer andere Almanachen, tot een assortiment van 50. verscheyde van Parys, Holland, *enz.*, waer van eene Lyste by de voornoemde Boek-Verkoopers *gratis* word uytgegeven.

DAt'er uyt'er hand te koopen gepresenteert word een Huys, Stede ende Erve, komende ten voorhoofde in den Ham met eene *Porte-Cochère*, hebbende eene Zaele, vier Kamers, eene Eet-Plaetse, Keuken, eenen schoonen Kelder, twee Peirde-Stallen, twee groote Pak-Huyzen en voordere Gerieffelykheden, den Molen daer op staende met dry kopelen Steenen, waer van twee kopelen zyn tot het pellen van Gerst en de andere tot het maelen van Graenen, wezende rondom in zyne loopende Waters en met eene Heirleiren-Haege van 9. voeten hoog, eenen grooten Boomgaerd, eenen grooten vierkanten Hof en den Uytplant op de Reke. Dit Huys is zeer bequaem tot het maeken van eene groote Rafinade, Brouwerye, Stookerye, Was-Bleekerye, Zout- en Zeep-Ziederye, en den Molen kan gemaekt worden tot eenen Kalander voor Lynwaeden, Cylinder en alle andere Fabricquen. De gene, die gadinge hebben, konnen hun addresseeren aen *Antonius Jacobus de Somer*, Propriëtaris, woonende in het gemeld Huys, waer van den kooper met het tellen der Koop-Somme zal konnen komen in het liber gebruyk.

Nota: den Renthheffer zal op den Molen en het Huys 1000. ofte 1200. pond. Wisselgeld laeten loopen, als hy hem agreëert.

J. *Lavendy*, Confiseerder ende Suyker-Bakker, die gewoont heeft in de Koning-Straete en alsnu is woonende in de Donkerstege, laet aen een ider weten, dat hy maekt ende verkoopt alle soorten van Confituren van Rouan, Nancy en Strasbourg, alle slach van Geleyen van Renetten, Genevers, Barbrinekens, Grenaden, Oragnen, Queën, Epine vinet, Muscaden, Citroenen en Limoenen; alle soorten van Compotten, Confituren in quartieren, van Oragnen, Citroenen, Queën en Limoenen, drooge, liquide en in den Brandewyn, alle slach van Marmaladen, alles in de beste gouste en tot eenen civilen prys. Hy verzekert zyne Confituren, dat zy ten minsten een jaer konnen goed blyven.

VAn wegen den Procureur *Petrus Perdegel* word aen een ider bekend gemaekt, dat hy by Appointement van d'Edele Heeren Borgemeester ende Schepenen der Stad Dendermonde van den 9. November *1776.* is aengesteld als wettelyken Curateur ten Sterfhuyze van wylent Vrouw *Josephine Jacobs*, Douairiére van Jor. *François de Pottelsberghe d'Overdam* &c., overleden binnen de voorzeyde Stad, gevolgendlyk dat alle de gene, die tot Last van de zelve Vrouw Douairiére *de Pottelsberghe*, ofte des zelfs Sterfhuys eenige pretensien zyn hebbende, de zelve behoorlyk ende specifiquelyk hebben over te brengen in handen van den gemelden Curateur, op pene als na recht, ende om hem na advenante te konnen reguleeren.

LOVENSCH NIEUWS.

DIt Blad wekelyks verschynende en op het jaer twee deelen te samen maekende, is om de verscheydendheyd der voorwerpen niet alleen vermaekelyk en voordeelig, maer ook ten hoogsten noodzaekelyk voor alle slach van Persoonen, een ider vind'er zyn nut in na zynen staet en wel-behaegen; 't en is maer door het onderzoeken van het Werk zelfs, dat men'er wel kan van oordeelen, want behalvens de Gebeurtenissen binnen Loven en des zelfs Universiteyt, benevens de Beschryvinge van die Stad, noyt voor dezen in het Nederduydsch uytgegeven, mag het waerlyk aenzien worden voor eene algemeyne Nederlandsche Historie; men voegt'er by de Lands-Placcaeten en Ordonnantien; het hoofdzaekelyk van alle Gazetten en Maend-Boeken; den Koophandel dezer Landen, nieuwe Uytvindingen, nieuwe Boeken, vermaekelyke Geschiedenissen, aenkondingen van Dooden, Houwelyken, Geboorten en Bevoorderingen van voornaeme en getitreerde Persoonen van Loven, Brussel, Antwerpen, Mechelen, Gend, Aelst en van de andere Vlaemsche en Brabandsche Steden, dus als onscheydelyk van den *Nobiliaire des Pays-Bas*, en oneyndelyke andere zaeken van aengelegendheyd, te lang, om hier te melden. Het zelve is ook te bekomen à 12. schell. Brabandsch 's jaers tot Loven by *Staes*, *Jacobs* en *de Zangré*; tot Brussel by *d'Ours* en *Jorez*; tot Antwerpen by *Bincken*; tot Mechelen by *Jegers*; tot Lier by *Verhoeven*; tot Gend by *Gimblet*; tot Brugge by *de Busscher*; tot Aelst by *d'Hert*; tot Dendermonde by *de Smet*; tot Diest by *van Roy*; tot Thienen by den Bode *de Wit*, en in de andere Steden by de voornaemste Boek-Verkoopers en in de Brief-Posteryen. Men schryft in ten allen tyde van het jaer.

DAt'er by *Philippe*, *Petrus* en *Jan Gimblet*, Boek-Drukkers en Verkoopers op de Koorne-Merkt tot Gend is gedrukt en word verkocht den nieuwen Almanach der Konst-Schilders, Vernissers, Vergulders en Marmelaers voor 't jaer *1777.*, inhoudende negen Hoofdstukken. I. Inleydinge tot de Pratyke der Schilder-Konste. II. Het maeken van alle soorten van Water-Verwen, en van de Gereedschappen, noodig tot het gebruyk der zelve. III. De oeffeninge en het gebruyk der Water-Verwen, om met die natuerlyk te schilderen. IV. De maniere van het schilderen in Mignature, de welke men gemakkelyk kan leeren zonder Meester. V. De maniere, om de Schilder-Konste wel te leeren, haere Theorie, Pratyke, Teekeninge *enz.* VI. De wyze om alle soorten van Oli-Verwen te maeken, en met de zelve natuerlyk te schilderen. VII. Van het schilderen op Glas, gezeyd de zwarte Konste, ofte den middel, om Schilder te worden in dry uren, opgesteld in Samen-Spraecken tusschen de Marquise * * * en Mr. *Vispré*. VIII. Van de schilderinge in Pastel. IX. De Levens-Beschryvinge van den beruchten Konst-Schilder *Petrus Paulus Rubens*, Prins der Konst-Schilders. Eerste deel in groot 8vo. Men heeft'er bygevoegt de Koninglyke Academien der Teeken-, Schilder- en Bouw-Kunde van Vlaenderen en Braband in het Rechts-Gebied van H. K. en

Tot GEND voor *Jan Meyer* met Privilegie, en word uytgegeven by *Judocus Begyn*, Boek-Drukker en Boek-Verkooper woonende aen d'Appel-Brugge in den Engel.